

UDK: 371.26
Stručni članak
Primljeno: 15. 10. 2008.

OCJENJIVANJE NA STRUČNIM ISPITIMA

Mr. sc. Žarko Grbčić, prosvjetni inspektor

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Sažetak *Polazeći od normativnog uređenja i prakse u osnovnoj i srednjoj školi da ocjena mora biti dokumentirana i da učenik ima pravo žalbe na ocjenu, nametnulo se pitanje koliko se ta načela primjenjuju kod polaganja stručnih ispita. Analizom i usporedbom pravilnika kojima je uređeno polaganje tih ispita utvrđeno je da se pristupnika ocjenjuje različito i pretežno bez prava žalbe na ocjenu. Različita uređenost polaganja ispita upućuje na potrebu izrade jedinstvenog akta kojim bi se uredile zajedničke osnove polaganja stručnih ispita i ocjenjivanja s pravom žalbe na ocjenu.*

Ključne riječi: *stručni ispiti, ocjenjivanje, pravo žalbe na ocjenu.*

Uvod

Načela ocjenjivanja u osnovnoj i srednjoj školi u Republici Hrvatskoj uređeni su *Zakonom o prosvjetnoj inspekciji* (Narodne novine, br. 50/95. i 73/97.) i *Pravilnikom o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi* (Narodne novine, br. 92/95.). Odredbom iz članka 15. *Zakona o prosvjetnoj inspekciji* uvedeno je načelo da ocjena mora biti dokumentirana. Odredbom iz članka 29. navedenog *Pravilnika o praćenju i načinu ocjenjivanja učenika u osnovnim i srednjim školama* uvedeno je načelo da učenicima i roditeljima moraju biti poznata mjerila i kriterij ocjenjivanja na početku godine. Odredbom iz članka 27. toga *Pravilnika* određeno je da se na ispitu pred povjerenstvom u zapisnik mora unijeti ocjena na svako usmeno postavljeno pitanje. Time je operacionalizirana odredba iz članka 15. *Zakona o prosvjetnoj inspekciji* prema kojoj ocjena mora biti dokumentirana i mora postojati razvidan način kako je izvedena konačna ocjena. Pritom, prema odredbi iz članka 20. navedenog *Pravilnika o ocjenjivanju*, učenik ima pravo prigovora na upisanu ocjenu i od učitelja, odnosno nastavnika, zatražiti obrazloženje. Na učenikov prijedlog raz-

rednik može zahtijevati provjeru opravdanosti upisane ocjene. Odredba o pravu žalbe učenikovih roditelja na konačnu ocjenu uređeno je i člankom 57. *Zakona o osnovnom školstvu* (Narodne novine, br. 69/03. p. t. i 76/05.), a člankom 60. *Zakona o srednjem školstvu* (Narodne novine, br. 69/03. p. t. i 81/05.) uređeno je učenikovo pravo na žalbu ako nije zadovoljan zaključnom ocjenom iz pojedinog predmeta.

Dokumentiranost ocjene, pri čemu mora biti razvidno kako je izvedena konačna ocjena, i pravo žalbe na ocjenu dva su osnovna načela kojih bi se trebalo pridržavati pri polaganju bilo kojega ispita. Ta načela ukazuju na visok stupanj demokratizacije odnosa dionika ispita i poštivanje prava na subjektivnu pravednost koja je obilježje dosadašnjeg civilizacijskog dosega. Navedena su načela dio jurisdikcije i suvremene dokimologije. Pravo žalbe na ocjenu predviđeno je i člankom 82. *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* (Narodne novine, br. 123/03., 198/03., 105/04. i 174/04.), s time da se pravila o ispitima pobliže uređuju statutom visokog učilišta ili općim aktom o pravilima studiranja.

Imajući na umu činjenicu da osim ispitivanja u školstvu postoje i mnogi drugi organizirani stručni ispiti, u koje ubrajamo i državne ispite te da su ti ispiti također uređeni normativnim aktima države, nameće se pitanje koliko su navedena načela dokumentiranosti ocjene i prava na žalbu našla svoju primjenu u propisima koji uređuju pojedine stručne ispite.

Radi što svestranijeg ispitivanja postavljenog problema proučeni su i komparativno analizirani normativni akti kojima je uređeno polaganje stručnih ispita. Pritom je posebno ispitana normativna regulativa koja se odnosi na organizaciju i način ocjenjivanja uspjeha te pristupnikova prava žalbe na dobivenu ocjenu.

U nastavku rada dan je osnovni uvid u normativnu regulativu koja se odnosi na stručne ispite, oblike i načine vrjednovanja i ocjenjivanja uspjeha kandidata ili pristupnika (u pravilnicima se rabe oba izraza) stručnim ispitima, kompetencija ispitne komisije ili povjerenstva (u pravilnicima se rabe oba izraza), dokumentiranost ocjene i rješenja kojim se u pojedinim normativnim aktima uređuje pristupnikovo pravo žalbe na dobivenu ocjenu.

Općenito o stručnim ispitima

U pravilu se stručni ispiti polažu na temelju neke zakonske odredbe koja upućuje na pobliže uređenje takvih ispita u podzakonskom aktu. Podzakonski akti su uredbe ili pravilnici, ali stručni ispiti su katkada uređeni i pod nazivom pravila (npr. *Pravila o programu izobrazbe za trenere/učitelje poduzetništva*, Narodne novine, br. 62/99.) ili programa (npr. *Ispitni program za provjeru stručne osposobljenosti ophodara*, Narodne novine, br. 39/03.). Uredbe donosi Vlada,

a pravilnik o polaganju stručnih ispita za pojedino područje donosi resorni ministar ili čelnik državnog zavoda ili slične institucije. Navedena *Pravila o programu izobrazbe za trenere/učitelje poduzetništva* donio je ministar gospodarstva, a *Ispitni program za provjeru stručne osposobljenosti ophodara* donijela je Uprava društva Hrvatskih cesta.

Nazivi i sadržaji pravilnika kojima se uređuje polaganje određenog stručnog ispita razlikuju se čak i onda kada su doneseni od istoga ministarstva. Primjerice, u resoru prosvjete i obrazovanja postoje: 1. *Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću* (Narodne novine, br. 133/97.) te 2. *Pravilnik o polaganju stručnog ispita učitelja i stručnih suradnika u osnovnom školstvu i nastavnika u srednjim školama* (Narodne novine, br. 83/03.). Sličnu neujednačenost nalazimo i u nazivu pravilnika koji se odnose na stručni ispit zdravstvenih djelatnika i stručni ispit veterinarskih djelatnika. Prvi ima naziv *Pravilnik o pripravničkom stažu zdravstvenih djelatnika* (Narodne novine, br. 18/94.—121/03.), drugi *Pravilnik o vježbeničkom stažu veterinarskih djelatnika i načinu polaganja stručnog ispita* (Narodne novine, br. 5/99. i 44/99.), a oba pravilnika sadrže odredbe koje se odnose na polaganje stručnog ispita.

Zakonska obveza polaganja državnog ili drugog stručnog ispita često se povezuje s pripravničkim stažem. Nakon obavljenog pripravničkog staža zaposlenik potvrđuje svoju stručnost polaganjem stručnog ispita. Međutim, to ne mora biti pravilo. Primjerice, prema članku 56. *Zakona o državnim službenicima* (Narodne novine, br. 92/05.) službenik koji je zadovoljio na pokusnom radu dužan je, ako nema prethodno položen pravosudni ispit, najkasnije u roku od šest mjeseci od isteka pokusnog roka položiti državni stručni ispit. Postoje i stručni ispiti za pojedina radna mjesta, primjerice za turističkog animatora (Narodne novine, br. 95/96.), za voditelja poslovnice u putničkoj agenciji (Narodne novine, br. 62/96.), za kandidate za predsjednika ili člana uprave banke (Narodne novine, br. 32/99.), za ovlaštenog carinskog zastupnika (Narodne novine br. 65/02. i 180/04.), za instruktora u autoškoli (Narodne novine, br. 179/04.), za voditelja autoškole (Narodne novine, br. 179/05.), za ovlaštenog zastupnika u području prava industrijskog vlasništva (Narodne novine, br. 24/06.) i za ina radna mjesta koja nisu ni u kakvoj svezi s pripravničkom stažem.

Tko imenuje ispitnu komisiju i rad komisije

Ispitnu komisiju ili povjerenstvo u pravilu imenuje resorni ministar ili ovlaštena osoba sličnoga ranga. Za polaganje državnog ispita članove državne ispitne komisije koji ispituju opći dio državnog stručnog ispita imenuje ministar nadležan za poslove opće uprave, a članove ispitne komisije koji ispituju posebni dio

imenuje ministar ili drugi čelnik državnog tijela nadležan za pojedino upravno područje. Radom komisije i vođenjem ispita obično rukovodi predsjedavajući i on je odgovoran za zakonito provođenje ispita. Prema nekim pravilnicima administrativne poslove ispitne komisije ili povjerenstva obavlja tajnik.

Rad komisije, odnosno povjerenstva, u pravilu bi trebao biti uređen poslovnikom. No takav je poslovnik predviđen samo kod polaganja stručnog ispita za odgajatelje i stručne suradnike u dječjem vrtiću (*Poslovnik o radu povjerenstva za polaganje stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću*, Prosvjetni vjesnik, br. 2/00.).

Dihotomno ocjenjivanje

Različitost ocjena koje se donose pri polaganju stručnih ispita prikazana je u Tablici 1. Prema većini pravilnika ocjena nakon obavljenog ispita, pisanog i usmenog, ili samo usmenog, glasi: “uspješno položio” ili “nije položio”, “položio” ili “nije položio” te “zadovoljava” ili “ne zadovoljava”.

U nekim ispitima (polaganje pravosudnog ispita i javnobilježničkog ispita) predviđena su tri kvalitativna stupnja: “položio”, “nije položio” i “položio s odličnim uspjehom”.

Brojčano ocjenjivanje

Osim opisnog dihotomnog ocjenjivanja i ocjenjivanja s trima gradacijama, pojedini pravilnici unose klasično brojčano ocjenjivanje. Tako prema članku 20. st. 3. *Pravilnika o postupku i načinu polaganja pomoćničkog ispita* (Narodne novine, br. 116/02.) uspjeh naučnika na pojedinom dijelu ispita ocjenjuje se ocjenama “odličan (5)”, “vrlo dobar (4)”, “dobar (3)”, “dovoljan (2)” i “nedovoljan (1)”, pri čemu ocjena nedovoljan (1) nije prolazna. Prema *Pravilniku o polaganju stručnih ispita u muzejskoj struci* (Narodne novine, br. 56/03.) postignute ocjene na ispitu mogu biti: “položio s izvrsnim uspjehom”, “položio s vrlo dobrim uspjehom”, “položio s dobrim uspjehom” te “nije položio”.

Dok se za stručne ispite u osnovnom i srednjem školstvu primjenjuje dihotomno ocjenjivanje, gradacija ocjena prema članku 26. navedenog *Pravilnika o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću* glasi: “zadovoljava”, “uspješan”, “vrlo uspješan”, “izvrstan” i “ne zadovoljava”, a opći uspjeh iskazuje se riječima: “izvrstan”, “vrlo uspješan”, “uspješan”, “zadovoljava” i “ne zadovoljava”.

Bodovno ocjenjivanje

Prema nekim pravilnicima uspjeh pristupnika vrjednuje se bodovima. Tako se prema *Ispitnom programu za provjeru stručne osposobljenosti ophodara* (Narodne novine, br. 39/03.) teorijska provjera znanja kandidata provodi na temelju testa. Za svako pitanje u testu moraju biti ponuđena dva ili više mogućih odgovora od kojih su jedan ili više odgovora točni. Svaki točan odgovor vrjednuje se odgovarajućim brojem bodova, a ukupan broj bodova po testu iznosi 100 bodova. Za kandidata s postignutih 80 bodova smatra se da raspolaže potrebnim znanjem za obavljanje poslova ophodara, dok kandidat koji je postigao manji broj bodova (od 60 do 79) može pristupiti ponovnom polaganju teorijskog dijela ispitnog programa nakon proteka od najmanje 6 mjeseci. Za ocjenjivanje uspješnosti provjere znanja i osposobljenosti iz praktičnog dijela ispitnog programa kandidat mora postići 100 posto ukupno mogućih bodova.

Prema *Pravilniku o polaganju majstorskog ispita* (Narodne novine, br. 88/02.) i navedenom *Pravilniku o postupku i načinu polaganja pomoćničkog ispita* pisani dio ispita položili su naučnici koji na ispitu postignu više od 60% mogućih bodova. Naučnici koji su na pisanom dijelu ispita postigli od 30 do 60% mogućih bodova imaju pravo na usmeni ispit.

Najblaže bodovne kriterije dosad propisuje *Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od otrova* (Narodne novine, br. 62/99.). Provjera znanja o zaštiti od otrova obavlja se pisanim testom, a smatra se da je ispitanik uspješno položio ispit ako je točno odgovorio na 50% ili više ispitnih pitanja.

Pravilnik o programu izobrazbe za trenere/učitelje poduzetništva, prema kojemu ne postoji usmeno polaganje ispita, predviđa test iz teorijskog dijela Programa, ali ne navodi kriterije ocjenjivanja testa. Prema članku 8. toga Pravilnika uspješnost polaznika ocjenjuje ispitna komisija u skladu sa standardima za ocjenjivanje koje su utvrdili Ministarstvo gospodarstva i izvoditelji programa.

Ocjena na temelju uvjerenja

Uspjeh pristupnika ocjenjuje se i na temelju uvjerenja ispitne komisije. Primjerice, prema članku 31. st. 2. *Uredbe o stručnom osposobljavanju i usavršavanju državnih službenika* (Narodne novine, br. 78/03. i 57/04.) uspjeh osobe koja je polagala državni stručni ispit ocjenjuje se ocjenom “položio” ili “nije položio”, pri čemu ocjenu “položio” dobiva osoba za koju je državna ispitna komisija na temelju rezultata pisane zadaće i usmenih odgovora iz svih predmeta *stekla uvjerenje da osoba ima zadovoljavajuće poznavanje ispitne materije*. Valja naglasiti da stjecanje uvjerenja o nečijem poznavanju ispitnog gradiva nije nikakav

mjerni instrument, ali nesumnjivo označava prisutnost duha autoritativnosti i birokratizma.

Način donošenja ocjene

Tko i kako ocjenjuje pristupnike? O tim pitanjima postoje različita rješenja (vidjeti Tablicu 1.), a pretežito ovise o ovlastima članova ispitnog povjerenstva. Tako se prema navedenom *Pravilniku o načinu prijavljivanja za pravosudni ispit* (Narodne novine, br. 17/90. i 58/93.) rješenjem o imenovanju ispitne komisije određuje koje će predmete ispitivati predsjednik, a koje članovi ispitne komisije (čl. 6. st. 1. Pravilnika). Prema navedenom *Pravilniku o pripravničkom stažu zdravstvenih djelatnika* ispitivač je samostalan u ocjenjivanju kandidata za pred-

Tablica 1.

OCJENE NA STRUČNIM ISPITIMA PREMA NEKIM PROPISIMA

Propisi za ispit	Ocjene	Način donošenja
Pravosudni (NN, br. 57/74-13/90).	položio, nije položio, položio s odličnim	Komisija većinom glasova
Bankarski (NN, br. 32/99)	uspješno položio, nije položio	Komisija većinom glasova
Zaštita od otrova (NN, br. 62/99)	položio ako je postignuto više od 50% bodova	Smatra se da je ispitanik s više od 50% bodova položio (čl. 13)
Arhiva (NN, br. 64/00)	odličan (5), v.dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) položio	Ispitivač unosi ocjenu u zapisnik; konačna ocjena prosjek (čl.2)
Zračenje (NN, br. 67/00)	zadovoljio, nije zadovoljio	Ispitno povjerenstvo
Vrtići (Prosvj.vjesnik, br. 2/00)	izvrstan, vrlo uspješan, uspješan, zadovoljava,	Na prijedlog predsjednika ako se izjasne 3 člana
Pomoćnički ispit (NN, br. 116/02)	odličan (5), v. dobar (4), dobar (3), dovoljan (2), nedovoljan (1)	Ispitna komisija većinom glasova
Ophodarski (NN, br. 39/03)	položio pismeni sa 80% bodova, položio praktični dio sa 100% bodova	Navedeni kriteriji
Muzejski (NN, br. 56/03)	položio s izvrsnim uspjehom, položio s vrlo dobrim uspjehom, položio s dobrim uspjehom, nije položio	Pismeni dio ispitivač, usmeni dio ispitivač; završna ocjena prosjek na usmenom dijelu, konačnu na pismenom i usmenom dijelu utvrđuje povjerenstvo
Državni ispit (NN, br. 78/03)	položio, nije položio	Položio ako je komisija stekla uvjerenje da osoba zadovoljava
Brokeri i investicijski savjetnici (NN, br.118/03)	prag prolaza	Članovi ispitne komisije određuju na ispitu sadržaj i broj pitanja te prag prolaza (čl. 7)

Izvor: navedeni propisi.

met koji je ispitivao, dok prema odredbi iz članka 22. navedenog *Pravilnika o vježbeničkom stažu veterinarskih djelatnika* nakon polaganja ispita povjerenstvo ocjenjuje kandidata većinom glasova.

Nedostatak kriterija ocjenjivanja razvidan je i iz odredaba navedenog *Poslovnika o radu povjerenstva za polaganje stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću*. Prema odredbama iz članka 6. toga Poslovnika zaključnu ocjenu usmenog ispita dogovorno utvrđuju članovi ispitnog povjerenstva. Nakon završenih svih dijelova ispita članovi ispitnog povjerenstva raspravljaju o pripravnikovu postignuću te na prijedlog predsjednika ispitnog povjerenstva utvrđuju opći uspjeh na stručnom ispitu. Ako se svi članovi ispitnog povjerenstva ne slažu s predsjednikovim prijedlogom, prihvaća se prijedlog za koji se izjasne najmanje tri člana ispitnog povjerenstva.

Vođenje zapisnika

Gotovo za svako polaganje ispita propisano je vođenje zapisnika, ali se sadržaji tih zapisnika razlikuju. Najčešće se u zapisnik o ispitu unose i podatci o pristupniku, ispitnoj komisiji, vremenu polaganja ispita, postavljenim pitanjima i pristupnikovu uspjehu. Opširnije odredbe o sadržaju zapisnika nalazimo u navedenom *Pravilniku o načinu prijavljivanja za pravosudni ispit*. Zapisnik prema tome Pravilniku sadrži podatke o kandidatu, sastavu ispitne komisije, trajanju pisanog dijela ispita uz naznaku vremena predaje rada te eventualne napomene, pitanja koja su kandidatu postavljena i ocjena. Kandidat koji se upućuje na popravni ispit potvrđuje svojim potpisom na zapisniku da je primio na znanje iz kojega se predmeta upućuje na popravni ispit (čl. 22. Pravilnika). Opširne su odredbe o zapisniku navedene i u *Pravilniku o obliku i načinu vođenja evidencije o majstorskom ispitu i ispitu o stručnoj osposobljenosti* (Narodne novine, br. 88/02.) te u *Pravilniku o programu, uvjetima i načinu polaganja stručnog ispita* (Narodne novine, br. 26/00.) koji se odnosi na polaganje stručnog ispita osoba koje obavljaju poslove državne izmjere, katastra, nekretnina te geodetske radove.

U sve navedene zapisnike unose se postavljena pitanja, ali ne i ocjena na svako postavljeno pitanje. Naime, ako će neka ocjena biti dokumentirana i vjerodostojna, onda njezino izvođenje mora proizlaziti iz zapisnički utvrđene ocjene pisanog dijela ispita i ocjene odgovora na svako usmeno postavljeno pitanje, slično postavkama iz članka 27. navedenog *Pravilnika o načinu praćenja i ocjenjivanju učenika u osnovnoj i srednjoj školi*.

Za razliku od pravilnika koji navode sadržaj zapisnika, *Pravilnik o polaganju stručnog ispita u muzejskoj struci* (Narodne novine, br. 56/03.) samo spominje zapisničara (u članku 16. navodi se polaganje usmenog dijela ispita pred Po-

vjerenstvom i tajnikom Povjerenstva, odnosno zapisničarom, a u članku 27. navodi se da Povjerenstvo može imenovati i zapisničara, no nigdje se ne navodi sadržaj zapisnika). Slično se u *Pravilniku o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju* (Narodne novine, br. 55/99.) i samo uzgredno spominje zapisnik, tj. da na temelju “dostavljenog zapisnika” ministar financija izdaje propisano ovlaštenje, ali se pritom ne propisuje sadržaj takvog zapisnika.

Pravo žalbe na ocjenu

Pravo žalbe na ocjenu različito je uređeno. U nekim se slučajevima dopušta podnošenje žalbe na ocjenu u roku od 24 sata (ispit za zdravstvene djelatnike), u pravosudnom ispitu u roku od 15 dana po primitku rješenja ispitne komisije, dok se za mnoge druge stručne ispite ne ističe pravo žalbe na postignutu ocjenu na ispitu. Primjerice, dok na postignuti uspjeh u majstorskom ispitu pristupnik može uložiti žalbu Hrvatskoj obrtničkoj komori u roku od 15 dana, prigovor na uspjeh nije predviđen kod polaganja pomoćničkog ispita.

Pravo žalbe na postignuti uspjeh nije predviđeno navedenom Uredbom koja se odnosi na stručni ispit državnih službenika. Zanimljivo je da na pravosudnom ispitu postoji pravo žalbe pristupnika, ali odredbama Pravilnika o javnobilježničkom ispitu pravo žalbe nije predviđeno.

Prema članku 15. st. 4. *Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručne izobrazbe osoba koje obavljaju djelatnost s izvorima ionizirajućih zračenja* (Narodne novine, br. 67/00.) predložnik koji nije udovoljio na ispitu može se žaliti ravnatelju Zavoda ako smatra da je oštećen na ispitu. Ako postoje pokazatelji da je predložnik oštećen, ravnatelj Zavoda odredit će posebno povjerenstvo koje će provesti provjeru znanja.

Nakon priopćene ocjene o ishodu ispita za stjecanje stručne osposobljenosti na trgovačkom brodu pristupnik ima pravo, prema članku 80. navedenog *Pravilnika o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca na brodovima trgovačke mornarice Republike Hrvatske* (Narodne novine, br. 2/00. i 5/03.), uložiti obrazloženi pisani prigovor na odluku ispitnog povjerenstva najkasnije sljedećeg radnog dana po održanom ispitu. O tome prigovoru predsjednik povjerenstva treba odmah izvijestiti Ministarstvo pomorstva, prometa i veza koje može potvrditi odluku ispitnog povjerenstva ili odrediti da se ispit ili dio ispita ponovi u roku od tri dana.

Pravo prigovora ima i pristupnik vozačkom ispitu. Prema članku 22. *Pravilnika o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita* (Narodne novine, br. 179/04.) kandidat ima pravo prigovora na ocjenu ovlaštenog ispitivača najkasnije u roku sat vremena od priopćenja ishoda ispita. Od svih pravilnika u tome su

najopširnije navedeni razlozi zbog kojih pristupnik, odnosno kandidat, može podnijeti prigovor na ishod ispita. Prema navedenom članku kandidat može podnijeti prigovor ako smatra da: 1. za provedbu ispita nisu bili osigurani svi uvjeti utvrđeni Pravilnikom, 2. ovlašteni ispitivač nije ispravno vrjednovao odgovore kandidata na testu, 3. ovlašteni ispitivač nije objektivno procijenio i ispravno vrjednovao elemente vožnje na ispitu, 4. ovlašteni ispitivač nije vrjednovao teorijski ili praktični dio ispita u skladu s ispitnim kriterijima te 5. postupci ovlaštenog ispitivača prema kandidatu tijekom ispita nisu bili u skladu s propisima ili normama ponašanja. Međutim, takve i slične prigovore ne može istaknuti pristupnik na stručnom ispitu za predavača u autoškoli ili pristupnik na stručnom ispitu za stručnog voditelja autoškole.

Zaključak

Analiza normativnih akata kojima je uređeno polaganje stručnog ispita u pojedinom području upozorava na to da ne postoji ujednačen pristup ocjenjivanju postignutog uspjeha pristupnika. Najčešće se donose opisne dihotomne ocjene, primjerice “zadovoljno” ili “nije zadovoljno”, ili “položio”, “nije položio” ili brojčane ocjene od nedovoljan (1) do odličan (5). Kriteriji prolaznosti na temelju postignutih bodova su rijetki i pritom neujednačeni. U nekim slučajevima ocjena se donosi na temelju uvjerenja članova komisije ili povjerenstva o postignutom uspjehu ili izglasavanjem o postignutom uspjehu. Pravo žalbe na ocjenu u većini tih akata je isključeno.

Utvrđena problematika upozorava na potrebu uređenja stručnih ispita jedinstvenim općim aktom kojim će se urediti osnovna pitanja koja su zajednička svim stručnim ispitima i kojim će se definirati ponajprije osnovni kriteriji i način ocjenjivanja pristupnika s njegovim pravom na žalbu koja se odnosi na postupke u ispitivanju i dobivenu ocjenu.

Literatura

a) Zakonski propisi

Zakon o državnim službenicima, Narodne novine, br. 92/05.

Zakon o osnovnom školstvu, Narodne novine, br. 69/03. (p. t.) i 81/05.

Zakon o prosvjetnoj inspekciji, Narodne novine, br. 50/95. i 73/97.

Zakon o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu, Narodne novine, br. 54/74., 29/78. i 13/90.

Zakon o srednjem školstvu, Narodne novine, br. 69/03. (p. t.) i 76/05.

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Narodne novine, br. 123/03., 198/03, 105/04. i 174/04.

b) Uredbe

Uredba o stručnom osposobljavanju i usavršavanju državnih službenika, Narodne novine, br. 78/03. i 57/04.

c) Pravilnici

Pravilnik o stručnom bankarskom ispitu, Narodne novine, br. 32/99.

Pravilnik o polaganju stručnog ispita za ovlaštenog carinskog zastupnika, Narodne novine, br. 92/04. i 180/04.

Pravilnik o stručnim ispitima za ovlaštene zastupnike u području prava industrijskog vlasništva, Narodne novine, br. 24/06.

Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu izdavanja dozvole instruktora vožnje, Narodne novine, br. 107/97.

Pravilnik o javnobilježničkom ispitu, Narodne novine, br. 38/94.

Pravilnik o programu, uvjetima i načinu polaganja stručnog ispita (opaska: za poslove državne izmjere, katastra, nekretnina i geodetske poslove), Narodne novine, br. 26/00.

Pravilnik o obliku i načinu vođenja evidencije o majstorskom ispitu i ispitu o stručnoj osposobljenosti, Narodne novine, br. 88/02.

Pravilnik o polaganju stručnih ispita u muzejskoj struci, Narodne novine, br. 56/03.

Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću, Narodne novine, br. 133/97.

Pravilnik o načinu praćenja i ocjenjivanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi, Narodne novine, br. 92/95.

Pravilnik o polaganju stručnog ispita učitelja i stručnih suradnika u osnovnom školstvu i nastavnika u srednjim školama, Narodne novine, br. 83/03.

Pravilnik o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, Narodne novine, br. 55/99.

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od otrova, Narodne novine, br. 62/99.

Pravilnik o postupku i načinu polaganja pomoćničkog ispita, Narodne novine, br. 116/02.

Pravilnik o načinu prijavljivanja za pravosudni ispit, Narodne novine, br. 17/90. i 58/93.

Pravilnik o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca na brodovima trgovačke mornarice Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 2/00. i 5/03.

Pravilnik o stručnom ispitu za turističke animatore, Narodne novine, br. 95/96.

Pravilnik o vježbeničkom stažu veterinarskih djelatnika i načinu polaganja stručnog ispita, Narodne novine, br. 5/99. i 44/99.

Pravilnik o ispitnom programu za voditelja poslovnice, sastavu ispitne komisije i načinu polaganja stručnog ispita, Narodne novine, br. 62/96.

Pravilnik o stručnom ispitu za stručnog voditelja autoškole, Narodne novine, br. 179/04.

Pravilnik o načinu obavljanja i organiziranja vozačkih ispita te načinu izdavanja i oduzimanja dopuštenja ovlaštenom ispitivaču, Narodne novine, br. 179/04.

Pravilnik o pripravničkom stažu zdravstvenih djelatnika, Narodne novine, br. 18/94.— 121/03.

Pravilnik o uvjetima i načinu stjecanja stručne izobrazbe osoba koje obavljaju djelatnost s izvorima ionizirajućih zračenja, Narodne novine, br. 67/00.

d) Poslovnici

Poslovnik o radu povjerenstva za polaganje stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću, Prosvjetni vjesnik, br. 2/00.

e) Programi

Ispitni program za provjeru stručne osposobljenosti ophodara, Narodne novine, br. 39/03.

Pravila o programu izobrazbe za trenere/učitelje poduzetništva, Narodne novine, br. 62/99.

ASSESSMENT OF LICENSING EXAMINATIONS

Žarko Grbčić, educational inspector
Ministry of Science, Education and Sports

Summary *Based on the normative regulation and the practice in elementary and secondary schools that a grade must be recorded, and that the student has the right to appeal about a grade, the question arose of to what extent these principles are applied in the taking of licensing examinations. By analysing and comparing the regulations governing these examinations, it has been determined that the candidates are graded differently, and mostly without the right to appeal about the grade. The different regulations of taking the examination show that there is a need to produce a standardised act to regulate the common bases for taking licensing examinations and for assessment, with the right to appeal about the awarded grade.*

Key words: *licensing exams, assessment, right to appeal about the awarded grade.*
